

Digijäämistö

Pois digimaailmasta
kuoleman jälkeen

DIGIJÄÄMISTÖ

Digijäämistöllä tarkoitetaan kaikkea digitaalista aineistoa, jonka ihminen jättää jälkeensä. Näitä ovat esimerkiksi sähköpostit, teksti- ym. viestit, digitaaliset valokuvat, sosiaalisen median sisällöt ja tietokoneelle tai pilveen tallennetut dokumentit. Puhelimen, tabletin, tietokoneen kovalevyn, muistitikkujen ja pilvipalveluiden lisäksi digitaalista aineistoa on tallessa internetin eri palveluntarjoajilla.

Pois digimaailmasta kuoleman jälkeen

Läheisen kuoleman jälkeen omaisen on selvitettävä fyysisen jäämistön lisäksi myös vainajan digitaalinen jäämistö. Surun ja hoidettavien asioiden ison määrän vuoksi työ saattaa tuntua raskaalta. Pyydäthän digitaalisen jäämistön selvittämiseen apua ja digitukea (ks. esimerkkilista tahoista tämän oppaan lopussa).

Kuollut henkilö on saattanut olla rekisteröityneenä monissa palveluissa ja tilit jäävät elämään, jos profiileja ei erikseen poisteta. Lisäksi hänellä saattaa olla runsaasti valokuvia ja muita tiedostoja tietokoneellaan. Helpointa on, jos käytettävissä on kuolleen henkilön digitaalinen tahto sekä hänen itsensä kokoama lista erilaisista käyttäjätunnuksista ja salasanoista.

Jos listaa ei ole, digijäämistön käsittely on vaikeaa tai joiltain osin jopa mahdotonta. Jotkin verkkopalvelut, esimerkiksi Microsoft, ovat kuitenkin jo alkaneet poistaa käyttäjätilejä, joilla ei määrättyyn aikaan ole ollut toimintaa. Google alkaa vuoden 2023 lopussa poistamaan yli kaksi vuotta käyttämättöminä olleita tilejä.

Enterin käytännön vinkit digijäämistön selvittäjille:

- Älä sulje ensimmäisenä kuolleen puhelinliittymää. Monessa palvelussa puhelinnumero saattaa olla tunnisteena tai ainakin sen varmistuksena. Jos et saa puhelinta auki, ole yhteydessä operaattoriin ja kysy sieltä apua. Huomaa, että laitteissa saattaa olla ensisijaisena tunnistautumismuutoksena esimerkiksi kasvojentunnistus, mutta koodilla kirjautuminen on aina mahdollista.
- Selvitä palvelu kerrallaan, miten kuolleen henkilön tiedot saa poistettua. Monet saattavat vaatia esimerkiksi kopion kuolintodistuksesta.
- Operaattoreiden kesken on eroja siinä, saavatko he tiedon kuolemasta automaattisesti vaiako eivät. Esimerkiksi Elisalle tieto tulee suoraan DVV:ltä ja sen jälkeen omaisella on noin kuukausi aikaa siirtää tarvittaessa puhelinliittymä toisen henkilön nimiin.
- Jos sinulla on pääsy kuolleen sähköpostiin, sulje se vasta viimeisten joukossa. Sähköpostiosoite saattaa olla käyttäjätunnuksena suurimmassa osassa kuolleen käyttämistä palveluista. Sähköpostiin pääsy mahdollistaa myös sen, että voit monesta nettipalvelusta tilata sähköpostiin uuden salasanan, joka korvaa olemassa olevan salasanan. Näin pääset kirjautumaan palveluihin ja sulkemaan ne ilman tietoa tilin omistajan käyttämistä salasanoista.
- Erilaisista laskuttavista palveluista löydät tietoa luottokorttilaskuista.
- Huomioi myös, että kuolleella henkilöllä saattaa olla rahaa palveluissa, kuten esimerkiksi Veikkauksen pelitilillä, pokerisivustolla tai PayPalissa.
- Ole kärsivällinen ja uskalla pyytää apua. Ystäviltä voi löytyä kokemusta vastaavista tilanteista. Myös monet digituen toimijat voivat olla apuna, kuten mm. vapaaehtoiset vertaisopastajat. Digitukea on saatavilla sekä lähi- että etäopastuksena.

Digitukea tarjoavia tahoja:

ENTER ry:n opastuspaikat Uudellamaalla: <https://www.entersenior.fi/opastus/>

Valtakunnallinen SeniorSurf Etäopastus senioreille:

<https://seniorsurf.fi/seniorit/etaopastus/>

Digituen palvelupaikat Suomi.fi-sivustolla:

<https://www.suomi.fi/kansalaiselle/oikeudet-ja-velvollisuudet/digituki-ja-hallintopalvelut/opas/digitukea-asiointiin-ja-laitteiden-kayttoon/digituki/palvelut>

Hyviä linkkejä digijäämistöön liittyen:

Facebook-tilin lopettaminen tai muuttaminen kuoleman jälkeen:

www.facebook.com/help/contact/228813257197480

Läheisen kuolema - kootut ohjeet käytännön asioiden hoitamiseen (Suomi.fi -opas):

<https://www.suomi.fi/opaat/laheisen-kuolema>

Ohjeita omaisille - käyttäjätilien lopettaminen (HOK-Elanto):

<https://www.hok-elannonhautauspalvelu.fi/palvelumme/ohjeita-omaisille>

Enter ry:n materiaaleja:

Videoblogi Digijäämistöstä: <https://youtu.be/cvZgot3o5-w?t=62>

Digijäämistö-aineiston ensimmäinen osa: *DIGIJÄÄMISTÖ - Ennakointia ennen kuolemaa*:

<https://www.entersenior.fi/opiskele-itse/oppaita/>

Tämän oppaan kokosi Enter ry:n Digijäämistö-työryhmä 2023.

Enter ry on Uudellamaalla toimiva ikäihmisten tietotekniikkayhdistys, jonka toiminta kasvattaa seniorien digiosallisuutta.

